

Sanaselityspeli

Osallistujamäärä: 4+

Kesto: 15-30min

Materiaalit: Tulostettavat sanakortit

Sanaselityspeli on helposti käyttöön otettava hauska peli, jonka tarkoituksena on kerrata, käyttää ja oppia uusia rahaan liittyviä perussanoja. Sanojen selittäminen toisille vahvistaa sanavarastoa ja auttaa ymmärtämään sanojen tarkoitusta. Sanojen ymmärtäminen lisää rohkeutta puhua raha-asioista. Korteissa on helppoja ja vaikeampia sanoja, joten pelin vaikeustasoa voidaan säädellä pelaajien tarpeiden mukaan.

Pelin kulku

Pelaajat jakautuvat 2–3 hengen joukkueisiin. Sanakortit jaetaan joukkueiden kesken. Vuorossa olevan joukkueen jäsenistä yhden tehtävänä on selittää muille joukkueensa jäsenille sanakorteissa olevia sanoja. Joukkue jatkaa sanojen selittämistä ja arvaamista, kunnes aika on kulunut loppuun. Yhden sanaselityskierroksen pituus on 2 minuuttia. Sitten vuoro annetaan seuraavalle joukkueelle.

Peli päättyy, kun kaikki kortit on selitetty tai ohitettu. Vaihtoehtoisesti voidaan määrittää pelattavien kierrosten määrä esimerkiksi niin, että jokainen joukkue saa neljä kahden minuutin mittaista selityskierrosta, joiden jälkeen lasketaan oikein arvatut sanat. Pelin lopuksi voidaan yhdessä tarkistaa sanalistasta, mitä ohitetut sanat tarkoittavat.

Sanojen selittäminen ja arvaaminen: Sanoja selittäessä ei saa käyttää selitettävää sanaa, sen johdannaisia tai muunkielistä vastinetta. Esimerkiksi eräpäivä-sanaa selittäessä ei saa käyttää päivä-sanaa, vaan se on selitettävä toisella sanalla. Sana on arvattava siinä muodossa, kuin se on kirjoitettu korttiin. Mikäli sanaa ei ole vielä arvattu ajan kuluttua loppuun, muut joukkueet saavat osallistua sanan arvaamiseen ja näin saada mahdollisuuden voittaa itselleen pisteen.

Pisteiden laskeminen: Joukkue saa jokaisesta arvatusta sanasta yhden pisteen. Jos sanaa ei arvata tai selittäjä ei osaa selittää sanaa, se "ohitetaan" ja laitetaan omaan pinoonsa. Lopuksi ohitetut sanat miinustetaan kokonaispistemäärästä. Eniten pisteitä saanut joukkue voittaa.

Sanojen selitykset aakkosjärjestyksessä

Ansiotulot: Henkilön saamaa rahaa, esim. palkkatulo, eläketulo ja veronalaiset sosiaalietuudet kuten työttömyys- ja vanhempainpäivärahat. Ansiotulosta maksetaan ansiotuloveroa. Vastinparina pääomatulo.

Asiakas: Asiakas on henkilö, joka ostaa tuotteen tai palvelun sekä suorittaa sopimuksen mukaisen maksun.

Bruttopalkka: Palkan määrä ennen palkasta pidätettäviä veroja ja muita maksuja.

Budjetti: Talousarvio eli ennuste tulevista ja suunnitelluista tuloista ja menoista.

Credit-kortti: Luottokortti eli maksukortti, jolla kortin omistaja voi tehdä ostoksia luottokorttiyhtiön myöntämää luottoa eli lainaa vastaan. Luotto maksetaan korkojen kera takaisin ostotilanteen jälkeen.

Debit-kortti: Pankkikortti eli maksukortti, jolla tehtävät ostokset veloitetaan suoraan tililtäsi. Maksat siis olemassa olevalla varallisuudellasi etkä jää ostotilanteesta velkaa kenellekään.

Eräpäivä: Viimeinen päivä, jolloin laskun voi maksaa. Jos laskua ei ole maksettu eräpäivään mennessä, myyjällä on oikeus periä viivästyskorkoa sekä muistutus- ja perimiskuluja.

Kolikko: Pieni, litteä, kovasta metallista tai muovista lyömällä valmistettu litteä kiekko, jota käytetään pääsääntöisesti maksuvälineenä, käteisenä rahana.

Kuitti: Maksusuorituksesta saatava, vapaamuotoinen kirjallinen tai sähköinen todiste.
Synonyymi: Maksutosite

Käteinen: Heti käytettävissä olevaa rahaa. Usein fyysisessä muodossa oleva maksuväline, kuten kolikot ja setelit.

Käyttötili: Päivittäisten raha-asioiden hoitoon tarkoitettu tili. Käyttötiliin on usein liitetty maksukortti, jonka avulla voit tehdä käteisnostoja tai maksaa ostoksia tilillä olevilla rahoilla.

Köyhä: Henkilö, jolla ei ole tarpeeksi rahaa ja tavaroita tai sosiaalisia ja kulttuurisia mahdollisuuksia osallistua sellaiseen elämäntapaan, jota tämän kotimaassa pidetään

hyväksyttävänä. Köyhyys voidaan jakaa absoluuttiseen (rahat eivät riitä elossa pysymiseen) ja suhteelliseen köyhyyteen (rahat eivät riitä yhteiskunnassa mukana olemiseen).

Lahjakortti: Kortti, johon on ladattu tietty määrä rahaa käytettäväksi ennalta määrättyssä paikassa tai ennalta määrättyyn tuotteeseen/palveluun.

Laina: Sopimus ihmisten välillä, jossa toinen saa rahaa käyttöönsä ja lupaa maksaa sen takaisin.

Lasku: Sähköinen tai paperinen ilmoitus, jossa on ostetun tuotteen tai palvelun hinta ja tiedot, kuinka sen voi maksaa.

Lompakko: Fyysinen rahojen ja maksukorttien säilyttämiseen tarkoitettu esine. Lompakko voi olla myös virtuaalinen.

Luottokortti: Luottokortti on maksukortti, jolla voi tehdä ostoksia luottokortin myöntäjän luottoa vastaan. Luottokorttia käytetään mm. silloin, kun käteisvarat eivät riitä isompaan ostokseen.

Luottotiedot: Dokumentti, josta selviää henkilön tai yrityksen maksukyky ja kelpoisuus ottaa lainaa. Jos henkilöllä on esimerkiksi maksuhäiriömerkintä, hänellä ei ole kyseessä olevaa positiivista merkintää.

Mainos: Mainoksella tiedotetaan tavaroista ja palveluista. Mainoksen tarkoitus on saada ihmiset ostamaan kyseinen tuote.

Maksukortti: Muovinen maksuväline, jolla voidaan ostaa tuotteita tai palveluja ilman käteistä rahaa.

Menot: Elämiseen tai liiketoiminnan pyörittämiseen kuluvat varat. Näitä ovat laskut, verot, asumiskustannukset, elämiskustannukset ja muut asiat, joihin käytetään rahaa. Menojen ja tulojen tulisi olla tasapainossa mielellään niin, että menot ovat pienemmät kuin tulot.

Myyjä: Myyjä on ammatti, jonka tarkoituksena on välittää tuotteita ja palveluja asiakkaalle. Myyjä toimii esimerkiksi ruokakaupoissa, vaateliikkeissä ja muissa yrityksissä, jotka tuottavat palveluja tai hyödykkeitä.

Nettopalkka: Rahamäärä, joka palkansaajalle jää käteen verojen jälkeen.

Opintotuki: Valtion maksama tuki peruskoulun jälkeiseen aikaan opintojen suorittamisen rahalliseksi avuksi.

Opintolaina: Opintolaina on valtion takaama laina, joka voidaan ottaa opintoja varten.

Ostaja: Ostaja on henkilö, joka vaihtaa rahasumman haluamaansa palveluun tai tuotteeseen.

Pankkiautomaatti: Pankkiautomaatti on käteisen rahan nostamiseen tarkoitettu automaatti.

Pankkikortti: Pankkikortti on käteiseen verrattava maksukortti, jolla voi maksaa ostoksia. Rahan tulee olla olemassa maksajan tilillä, josta maksu veloitetaan.

Pankkitili: Pankkitili on talletustili, jonne pankin asiakkaat tallettavat rahaa. Pankkitiliin voidaan liittää pankkikortti, jolla voidaan maksaa ostoksia.

Pankkivirkailija: Henkilö, joka työskentelee pankissa ja jonka työtehtäviä ovat muun muassa asiakkaiden palveleminen ja neuvonta raha-asioissa.

Pikavippi: Nopeasti tilille saatava korkeakorkoinen laina, jota voi hakea jokainen täysi-ikäinen.

Rikas: Henkilö, jolla on paljon rahaa käytettävissä pakollisten menojen jälkeen. Suomalainen on rikas, kun hänen varallisuutensa ylittää miljoona euroa.

Saldo: Tilillä näkyvä käytettävissä oleva summa.

Sakko: Rangaistus tehdystä rikkeestä. Sakko voidaan sovittaa maksamalla rahaa.

Seteli: Paperinen raha.

Säästäminen: Säästäminen tarkoittaa rahan laittamista sivuun. Yleisiä säästämisen muotoja ovat säästöpossuun säästäminen, sijoittaminen osakkeisiin ja rahastoihin ja talletustilit.

Säästöpossu: Esine, jonka sisään voidaan säästää rahaa. Säästöpossu on usein lukollinen, jotta säästöjä ei saa helposti käyttöön. Säästöpossu voi olla myös virtuaalinen säästämisen paikka.

Tarjous: Asiakkaalle tehty ehdotus, jossa kerrotaan mahdollisuudesta ostaa tuote edullisempaan hintaan.

Tulot: Raha, joka saadaan käytettäväksi. Rahan voi saada etuuksina (esimerkiksi opintotuki), työstä palkkana tai elinkeinotoiminnan tuottona.

Työtön: Henkilö, jolla ei ole työpaikkaa eikä ansiotuloja.

Ulosotto: Järjestely, johon henkilö joutuu, kun hänellä ei ole varaa maksaa takaisin ottamiaan lainoja.

Vakuutus: Vakuutus on sopimus, joka tarkoittaa vahingon sattuessa sitä, että vakuutuksen myöntäjä korvaa aiheutuneet vahingot. Vakuutus voi olla esimerkiksi matkavakuutus, henkivakuutus tai kotivakuutus.

Varkaus: Toisen omaisuuden tai tietojen luvaton käyttöönotto.

Velka: Velka on rahaa, joka on lainattu toiselta. Velallisella on velvollisuus maksaa velka takaisin.

Vero: Pakollinen maksu valtiolle omista ansio- tai pääomatuloista.

Verokortti: Dokumentti, josta näkyy arvio työntekijän ansaitsemista tuloista ja veroprosentti, jonka mukaan veroja maksetaan.

Veronpalautus: Takaisin maksettua rahaa valtiolle maksetusta pakollisesta maksusta. Kun olet maksanut palkastasi valtiolle veroa liikaa, saat osan siitä takaisin.

Viivästysmaksu: Lisäsumma laskuun, kun laskun suoritus on myöhässä. Ikään kuin rangaistus myöhästymisestä.

Vuokra: Asunnosta tai muusta toisen omistuksessa olevasta asiasta maksettava rahamäärä sen omistajalle. Vuokran maksaja saa asunnon tai muun hyödykkeen käyttöönsä maksamalla siitä vuokraa.